

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 16 czerwca 2016 r.*

Odesłanie prejudycjalne — Polityka społeczna — Dyrektywa 2000/78/WE — Równość traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy — Artykuł 2 ust. 1 i art. 2 ust. 2 lit. a) — Artykuł 6 ust. 2 — Dyskryminacja ze względu na wiek — Ustalenie uprawnień emerytalnych byłych urzędników — Okresy przyuczenia do zawodu i pracy — Nieuwzględnienie takich okresów ukończonych przed osiągnięciem 18. roku życia

W sprawie C-159/15

mającej za przedmiot wnioszek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Verwaltungsgerichtshof (sąd administracyjny, Austria) postanowieniem z dnia 25 marca 2015 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 7 kwietnia 2015 r., w postępowaniu:

Franz Lesar

przeciwno

Beim Vorstand der Telekom Austria AG eingerichtetes Personalamt,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: R. Silva de Lapuerta, prezes izby, A. Arabadjiev (sprawozdawca), J.C. Bonichot, C.G. Fernlund i E. Regan, sędziowie,

rzecznik generalny: Y. Bot,

sekretarz: C. Strömholm, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 28 stycznia 2016 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu F. Lesara przez R. Tögla, Rechtsanwalt,
- w imieniu rządu austriackiego przez C. Pesendorfer oraz J. Schmoll, działające w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez B.R. Killmanna oraz D. Martina, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 25 lutego 2016 r.,

* Język postępowania: niemiecki.

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 2 ust. 1, art. 2 ust. 2 lit. a) oraz art. 6 ust. 1 i 2 dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy (Dz.U. 2000, L 303, s. 16).
- 2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach postępowania toczącego się pomiędzy Franzem Lesarem a Beim Vorstand der Telekom Austria AG eingerichtetes Personalamt (służbami kadrowymi dyrekcji Telekom Austria AG, zwanymi dalej „służbami kadrowymi”) w przedmiocie odmowy uwzględnienia przez tę spółkę do celów obliczenia uprawnień emerytalnych F. Lesara okresów stażu przyuczającego i pracy poprzedzających podjęcie przez F. Lesara służby ukończonych przed osiągnięciem przez niego 18. roku życia.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Zgodnie z brzmieniem art. 1 dyrektywy 2000/78 „celem niniejszej dyrektywy jest wyznaczenie ogólnych ram dla walki z dyskryminacją ze względu na religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną w odniesieniu do zatrudnienia i pracy, w celu realizacji w państwach członkowskich zasady równego traktowania”.
- 4 Artykuł 2 tej dyrektywy stanowi:

„1. Do celów niniejszej dyrektywy »zasada równego traktowania« oznacza brak jakichkolwiek form bezpośredniej lub pośredniej dyskryminacji z przyczyn określonych w art. 1.

2. Do celów ust. 1:

  - a) dyskryminacja bezpośrednia występuje w przypadku, gdy osobę traktuje się mniej przychylnie niż traktuje się, traktowano lub traktowano by inną osobę w porównywalnej sytuacji, z jakiegokolwiek przyczyny wymienionej w art. 1;

[...]”.
- 5 Artykuł 6 tej dyrektywy ma następujące brzmienie:

„1. Niezależnie od przepisów art. 2 ust. 2 państwa członkowskie mogą uznać, że odmienne traktowanie ze względu na wiek nie stanowi dyskryminacji, jeżeli w ramach prawa krajowego zostanie to obiektywnie i racjonalnie uzasadnione zgodnym z przepisami [zasługującym na ochronę] celem, w szczególności celami polityki zatrudnienia, rynku pracy i kształcenia zawodowego, i jeżeli środki mające służyć realizacji tego celu są właściwe i konieczne.

Takie odmienne traktowanie może polegać między innymi na:

- a) wprowadzeniu specjalnych warunków dostępu do zatrudnienia i kształcenia zawodowego, zatrudnienia i pracy, włącznie z warunkami zwalniania i wynagradzania, dla ludzi młodych, pracowników starszych i osób mających na utrzymaniu inne osoby, w celu wspierania ich integracji zawodowej lub zapewnienia im ochrony;

- b) określeniu warunków dolnej granicy wieku, doświadczenia zawodowego lub stażu pracy wymagan[ych] do zatrudnienia lub niektórych korzyści związanych z zatrudnieniem;

[...]

2. Niezależnie od przepisów art. 2 ust. 2 państwa członkowskie mogą uznać, że nie stanowi dyskryminacji ze względu na wiek ustalanie, dla systemów zabezpieczenia społecznego pracowników, wieku przyznania [objęcia systemem] lub nabycia praw do [uprawnienia do poboru] świadczeń emerytalnych lub inwalidzkich, włącznie z wyznaczaniem w ramach tych systemów różnych granic wieku dla pracowników lub grup bądź kategorii pracowników i wykorzystania w ramach tych systemów kryteriów wieku do obliczania wysokości świadczeń, pod warunkiem że nie stanowi to dyskryminacji ze względu na płeć”.

Prawo austriackie

- 6 Paragraf 53 Bundesgesetz über die Pensionsansprüche der Bundesbeamten, ihrer Hinterbliebenen und Angehörigen (Pensionsgesetz 1965) [federalnej ustawy o emeryturach dla urzędników federalnych, osób pozostałych przy życiu oraz członków ich rodzin (federalnej ustawy o emeryturach z 1965 r.)] z dnia 18 listopada 1965 r. (BGBl. 340/1965), w brzmieniu obowiązującym w okresie zaistnienia okoliczności faktycznych rozpatrywanych w postępowaniu głównym (zwanej dalej „PG 1965”), zatytułowany „Okresy poprzedzające wstąpienie do służby cywilnej podlegające uwzględnieniu w ramach obliczania wymiaru świadczenia emerytalnego”, był sformułowany następująco:

„(1) Okresy wymagające uwzględnienia to okresy wymienione w ust. 2–4, o ile zostały ukończone przed datą rozpoczęcia biegu okresu pełnienia federalnej służby cywilnej, który może zostać uwzględniony do celów obliczenia wymiaru świadczenia emerytalnego. Okresy te są zaliczane.

(2) Zaliczane są następujące okresy:

- a) zakończony okres służby, nauki lub innego stosunku pracy u krajowego publiczno-prawnego pracodawcy,

[...]

- k) okres ukończony w ramach stosunku kształcenia zawodowego, o ile takie kształcenie stanowiło warunek wstępny do zatrudnienia urzędnika lub w sytuacji, gdy został ukończony u krajowego pracodawcy publiczno-prawnego,

- l) okres zatrudnienia rodzący obowiązek odprowadzania składek na ubezpieczenie emerytalne na podstawie przepisów [Allgemeines Sozialversicherungsgesetz (ustawy o powszechnym zabezpieczeniu społecznym) (ASVG)] obowiązujących w dniu 31 grudnia 2004 r.,

[...]”.

- 7 Paragraf 54 PG 1965, zatytułowany „Wykluczenie uwzględnienia i zrzeczenie się”, stanowił w ust. 2:

„Nie uwzględnia się następujących okresów uprawniających do emerytury przypadających przed wstąpieniem do służby cywilnej:

- a) okresy ukończone przez urzędnika przed osiągnięciem 18. roku życia; to ograniczenie nie dotyczy okresów podlegających zaliczeniu zgodnie z § 53 ust. 2 lit. a), d), k) i l), jeżeli za takie okresy składkę przekazuje się na podstawie przepisów z zakresu zabezpieczenia społecznego;

[...]”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

- 8 Franz Lesar urodził się w dniu 3 czerwca 1949 r. W okresie od dnia 9 września 1963 r. do dnia 8 marca 1967 r., czyli gdy nie ukończył jeszcze 18. roku życia, pracował w Post- und Telegraphenverwaltung des Bundes (administracji federalnej ds. poczty i telegrafów) w ramach stażu przyuczającego. Następnie od dnia 9 marca 1967 r. był przez tę administrację zatrudniony na podstawie umowy o pracę. Poza tą działalnością zawodową w okresie od dnia 14 września 1967 r. do dnia 17 lutego 1972 r. pobierał naukę w federalnej szkole średniej dla osób pracujących zawodowo. W dniu 1 lipca 1972 r. został zatrudniony przez państwo federalne w charakterze pracownika służby cywilnej na podstawie publiczno-prawnego stosunku pracy.
- 9 Przed swym zatrudnieniem w charakterze urzędnika F. Lesar odprowadzał składki emerytalne do kasy emerytalnej ubezpieczyciela w trakcie okresu swej umowy o staż przyuczający i stosunku pracy, w tym przed ukończeniem 18. roku życia.
- 10 Decyzją Post- und Telegraphendirektion für Steiermark (dyrekcji ds. poczty i telegrafów dla Styrii, Austria) z dnia 23 sierpnia 1973 r. z okresów, które miały miejsce między ukończeniem przez F. Lesara 18. roku życia a dniem zatrudnienia go w charakterze urzędnika, zostało mu zaliczone bezwarunkowo łącznie 5 lat i 15 dni (zwanym dalej „okresami zaliczonymi”) jako okresy uwzględniane w celu obliczenia świadczeń emerytalnych w rozumieniu § 53 PG 1965 przypadające przed wstąpieniem do służby cywilnej. Dzielą się one na następujące okresy:
  - zatrudnienie na podstawie umowy o pracę w okresie od dnia 3 czerwca 1967 r. do dnia 13 września 1967 r.;
  - nauka w federalnej szkole średniej dla osób pracujących zawodowo od dnia 14 września 1967 r. do dnia 17 lutego 1972 r.; oraz
  - zatrudnienie na podstawie umowy o pracę od dnia 1 marca 1972 r. do dnia 30 czerwca 1972 r.
- 11 Na mocy decyzji z dnia 22 maja 1974 r. Pensionsversicherungsanstalt der Angestellten (pracownicza kasa emerytalna, Austria) postanowiła jako ubezpieczyciel przyznać i wypłacić państwu federalnemu kwotę zwaną „transferową” za okresy zaliczane. Kwota ta wyniosła 4785 szylingów austriackich (ATS) (około 350 EUR).
- 12 Decyzjami z dnia 28 marca 1974 r. i z dnia 22 maja 1974 r. skarżącemu została przyznana kwota w wysokości 33 160,05 ATS (około 2 400 EUR) tytułem zwrotu, między innymi, składek emerytalnych opłaconych przez niego w trakcie stażu przyuczającego i zatrudnienia przed ukończeniem 18. roku życia.
- 13 Skarżący w postępowaniu głównym przeszedł na emeryturę z dniem 1 września 2004 r. W tym kontekście służby kadrowe ustaliły wysokość jego emerytury, uwzględniając wyłącznie okresy zaliczone, które wymieniono w decyzji z dnia 23 sierpnia 1973 r.
- 14 W dniu 19 sierpnia 2011 r. F. Lesar zażądał od swego pracodawcy, aby w celu obliczenia emerytury do okresów zaliczonych dodano okres stażu przyuczającego oraz zatrudnienia na podstawie umowy o pracę przed ukończeniem 18. roku życia. Ponieważ służby kadrowe oddaliły ten wniosek decyzją z dnia 23 sierpnia 2012 r. Franz Lesar wniósł skargę do Verfassungsgerichtshof (trybunału konstytucyjnego, Austria), który stwierdził brak swojej właściwości do jej rozpatrzenia, w związku z czym F. Lesar przedłożył tę samą skargę sądowi odsyłającemu.

- 15 Sąd odsyłający stoi na stanowisku, że odmowa uwzględnienia dla celów emerytury okresu stażu przyuczającego oraz zatrudnienia przed wstąpieniem do służby przed ukończeniem 18. roku stanowi nierówne traktowanie ze względu na wiek, i stawia sobie pytanie o to, czy mogłoby ono być uzasadnione.
- 16 W tych okolicznościach Verwaltungsgerichtshof (sąd administracyjny, Austria) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy art. 2 ust. 1, art. 2 ust. 2 lit. a) i art. 6 ust. 1 dyrektywy 2000/78 należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu takiemu jak będące przedmiotem postępowania głównego, zgodnie z którym do celów uzyskania emerytury urzędniczej okresy nauki i okresy zatrudnienia przez państwo federalne na podstawie umowy o pracę, za które należało opłacić składki na poczet obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego, jako okresy uprawniające do emerytury przypadające przed wstąpieniem do służby cywilnej

- są zaliczane, jeżeli miały miejsce po ukończeniu 18. roku życia, przy czym w takim wypadku na podstawie przepisów z zakresu zabezpieczenia społecznego państwo federalne otrzymuje składkę od zakładu ubezpieczeń społecznych; natomiast
- nie są zaliczane, jeżeli miały miejsce przed ukończeniem 18. roku życia, przy czym w wypadku niezaliczenia składka za te okresy nie jest przekazywana państwu federalnemu i ubezpieczonemu zwracane są składki na ubezpieczenie emerytalne – w szczególności biorąc pod uwagę, że w wypadku wymaganego przez prawo Unii następczego zaliczenia tych okresów istniałaby możliwość żądania przez zakład ubezpieczeń od urzędnika zapłaty zwróconej mu składki oraz następczego powstania zobowiązania zakładu ubezpieczeń społecznych do przekazania składki na rzecz państwa federalnego?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 17 Poprzez swoje pytanie sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy wykładni art. 2 ust. 1, art. 2 ust. 2 lit. a) oraz art. 6 ust. 1 dyrektywy 2000/78 należy dokonywać w ten sposób, że przepisy te stoją na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które – do celów przyznania prawa do emerytury i obliczenia wymiaru świadczenia emerytalnego – wyklucza uwzględnienie okresów stażu przyuczającego i pracy ukończonych przez urzędnika przed 18. rokiem życia, podczas gdy okresy te są uwzględniane, jeśli zostają ukończone po osiągnięciu tego wieku.
- 18 Na wstępie należy zauważyć, że jest bezsporne, iż wykluczając do celów obliczenia wymiaru takiego świadczenia emerytalnego w stosunku do części urzędników możliwość uwzględnienia okresów stażu przyuczającego i pracy ukończonych przed osiągnięciem 18. roku życia, § 54 ust. 2 lit. a) PG 1965 narusza warunki wynagrodzenia tych urzędników w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. c) dyrektywy 2000/78 (wyrok z dnia 21 stycznia 2015 r., Felber, C-529/13, EU:C:2015:20, pkt 24). Tym samym dyrektywa ta znajduje zastosowanie do sytuacji takiej jak rozpatrywana w postępowaniu głównym.
- 19 W odniesieniu do kwestii tego, czy uregulowanie krajowe rozpatrywane w postępowaniu głównym przewiduje odmienne traktowanie ze względu na wiek w kontekście zatrudnienia i pracy, należy przypomnieć, że zgodnie z art. 2 ust. 1 dyrektywy 2000/78 „zasada równego traktowania” oznacza brak jakichkolwiek form bezpośredniej lub pośredniej dyskryminacji z przyczyn określonych w art. 1 tej dyrektywy, do których należy wiek. Artykuł 2 ust. 2 lit. a) tej dyrektywy uściśla, że do celów stosowania ust. 1 tego przepisu dyskryminacja bezpośrednia występuje w przypadku, gdy osobę traktuje się mniej przychylnie niż traktuje się, traktowano lub traktowano by inną osobę w porównywalnej sytuacji, z jakiegokolwiek przyczyny wymienionej w art. 1 tej dyrektywy.

- 20 Zgodnie z § 53 ust. 2 lit. a) PG 1965 okres służby, nauki lub innego stosunku pracy u krajowego publiczno-prawnego pracodawcy podlega uwzględnieniu do celów obliczenia świadczeń emerytalnych. Jednakże § 54 ust. 2 lit. a) PG 1965 ogranicza tę możliwość zaliczenia do okresów zakończonych przez urzędnika po ukończeniu przez niego 18. roku życia.
- 21 Tym samym uregulowanie krajowe takie jak rozpatrywane w postępowaniu głównym powoduje mniej korzystne traktowanie osób, których doświadczenie zawodowe zostało, chociażby tylko częściowo, zdobyte przed ukończeniem 18. roku życia w stosunku do osób, które uzyskały po tym wieku doświadczenie tego samego rodzaju i porównywalnej długości. Uregulowanie tego rodzaju wprowadza różnicę w traktowaniu osób w zależności od wieku, w którym zdobyły swoje doświadczenie zawodowe. Kryterium to może doprowadzić do tego, że dwie osoby, które uzyskały to samo wykształcenie i zdobyły to samo doświadczenie zawodowe, są odmiennie traktowane, a to wyłącznie ze względu na wiek tych osób. Przepis taki wprowadza zatem odmiennie traktowanie bezpośrednio ze względu na kryterium wieku w rozumieniu art. 2 ust. 1 i art. 2 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2000/78 (zob. podobnie wyroki: z dnia 18 czerwca 2009 r., Hütter, C-88/08, EU:C:2009:381, pkt 38; z dnia 21 stycznia 2015 r., Felber, C-529/13, EU:C:2015:20, pkt 27).
- 22 Należy jednak zbadać, czy to odmiennie traktowanie może zostać uzasadnione w świetle art. 6 ust. 2 dyrektywy 2000/78. W tym zakresie trzeba stwierdzić, że nawet jeśli formalnie sąd odsyłający ograniczył swe pytania do wykładni art. 2 ust. 1, art. 2 ust. 2 lit. a) i art. 6 ust. 1 tej dyrektywy, to okoliczność tego rodzaju nie stanowi przeszkody w tym, aby Trybunał dostarczył mu wszystkich elementów wykładni prawa Unii, które mogą być użyteczne dla rozstrzygnięcia zawisłego przed nim sporu, bez względu na to, czy sąd ten odniósł się do nich w treści swych pytań (wyroki: z dnia 26 września 2013 r., HK Danmark, C-476/11, EU:C:2013:590, pkt 56; z dnia 29 października 2015 r., Nagy, C-583/14, EU:C:2015:737, pkt 20).
- 23 Z art. 6 ust. 2 omawianej dyrektywy wynika zwłaszcza, że państwa członkowskie mogą uznać, że nie stanowi dyskryminacji ze względu na wiek ustalanie, dla systemów zabezpieczenia społecznego pracowników, wieku objęcia systemem lub nabycia uprawnienia do poboru świadczeń emerytalnych lub inwalidzkich.
- 24 Jako że wspomniany przepis zezwala państwom członkowskim na ustanowienie wyjątku od zasady niedyskryminacji ze względu na wiek, przepis ten należy interpretować zawężająco (wyrok z dnia 26 września 2013 r., HK Danmark, C-476/11, EU:C:2013:590, pkt 46 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 25 Trybunał orzekł w tym zakresie, że art. 6 ust. 2 dyrektywy 2000/78 ma znajdować zastosowanie wyłącznie do systemów zabezpieczenia społecznego pracowników, które obejmują ryzyko starości i niezdolności do pracy (wyrok z dnia 26 września 2013 r., HK Danmark, C-476/11, EU:C:2013:590, pkt 48 i przytoczone tam orzecznictwo). Podobnie zakresowi stosowania tego przepisu powinny podlegać nie wszystkie elementy charakteryzujące system zabezpieczenia społecznego pracowników obejmujący takie ryzyko, lecz jedynie te elementy, które są tam wyraźnie wymienione (zob. podobnie wyrok z dnia 26 września 2013 r., HK Danmark, C-476/11, EU:C:2013:590, pkt 52).
- 26 W niniejszym wypadku należy zatem zbadać, czy uregulowanie krajowe rozpatrywane w postępowaniu głównym wpisuje się w ramy systemu zabezpieczenia społecznego pracowników, który obejmuje ryzyko starości lub niezdolności do pracy, a jeśli tak, to ustalić, czy to uregulowanie podlega hipotezom określonym w omawianym przepisie, czyli „ustalaniu [...] wieku przyznania [objęcia systemem] lub nabycia praw do [uprawnienia do poboru] świadczeń emerytalnych lub inwalidzkich”.
- 27 Po pierwsze, trzeba stwierdzić, że dyrektywa 2000/78 nie definiuje tego, co należy rozumieć przez „system zabezpieczenia społecznego pracowników”. Definicja tego pojęcia znajduje się natomiast w art. 2 ust. 1 lit. f) dyrektywy 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy (Dz.U. 2006, L 204, s. 23), zgodnie z którą systemy zabezpieczenia

społecznego pracowników to „systemy nieobjęte dyrektywą [Rady] 79/7/EWG z dnia 19 grudnia 1978 r. w sprawie stopniowego wprowadzania w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego [(Dz.U. 1979, L 6, s. 24)], które mają na celu zapewnienie pracownikom najemnym i osobom prowadzącym działalność na własny rachunek, w przedsiębiorstwie, grupie przedsiębiorstw, gałęzi gospodarki lub należącym do grupy zawodowej, świadczeń, których celem jest uzupełnienie ustawowych systemów zabezpieczenia społecznego lub ich zastąpienie, niezależnie od tego, czy przystąpienie do nich jest obowiązkowe, czy dobrowolne”.

- 28 W tym zakresie, jak zauważył zasadniczo rzecznik generalny w pkt 45 swojej opinii, z informacji zawartych w przedłożonych Trybunałowi aktach sprawy wynika, że rozpatrywany w postępowaniu głównym system emerytalny dla urzędników federalnych stanowi system, który zapewnia pracownikom danej branży zawodowej świadczenia mające na celu zastąpienie świadczeń z powszechnego systemu ubezpieczenia społecznego w rozumieniu art. 2 ust. 1 lit. f) dyrektywy 2006/54. Urzędnicy federalni są bowiem wyłączeni z systemu ubezpieczenia emerytalnego ustanowionego przez ASVG z uwagi na zatrudnienie w służbie publicznej państwa federalnego, ponieważ ich stosunek pracy przyznaje im prawo do świadczeń emerytalnych równoważnych ze świadczeniami przewidzianymi w systemie emerytalnym.
- 29 Po drugie, rząd austriacki podnosi, że rozpatrywany w postępowaniu głównym system ustala wiek, od którego członkowie rozpoczynają odprowadzanie składek do systemu emerytalnego dla urzędników federalnych inabywają prawo do pobierania pełnej emerytury w celu, między innymi, zapewnienia w tym względzie równego traktowania urzędników.
- 30 W tych okolicznościach, jak zauważył rzecznik generalny w pkt 37 swojej opinii, uregulowanie takie jak rozpatrywane w postępowaniu głównym stanowi wyraz swobody przysługującej państwom członkowskim na podstawie art. 6 ust. 2 dyrektywy 2000/78 w zakresie ustalenia – w odniesieniu do systemów zabezpieczenia społecznego pracowników – wieku przystąpienia do systemu emerytalnego urzędników lub wieku uprawniającego do pobierania świadczeń emerytalnych wypłacanych w ramach tego systemu. Przepisu ten bowiem zezwala państwom członkowskim nie tylko na ustalenie różnego wieku dla pracowników czy grup lub kategorii pracowników, lecz również na określenie w ramach systemu zabezpieczenia społecznego pracowników wieku przystąpienia do systemu lub uprawnienia do otrzymywania świadczeń emerytalnych.
- 31 Tym samym należy stwierdzić, że takie uregulowanie ma zapewnić „ustalenie, [...] wieku przyznania [objęcia systemem] lub nabycia praw do [uprawnienia do poboru] świadczeń emerytalnych lub inwalidzkich” w rozumieniu art. 6 ust. 2 dyrektywy 2000/78.
- 32 W rezultacie na postawione pytanie trzeba odpowiedzieć tak, że wykładni art. 1 ust. 2, art. 2 ust. 2 lit. a) oraz art. 6 ust. 2 dyrektywy 2000/78 należy dokonywać w ten sposób, że przepisy te nie stoją na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu takiemu jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, które – do celów przyznania prawa do emerytury i obliczenia wymiaru świadczenia emerytalnego – wyklucza uwzględnienie okresów przyuczenia do zawodu i pracy ukończonych przez urzędnika przed osiągnięciem przez niego 18. roku życia, ponieważ uregulowanie to ma na celu zagwarantowanie jednolitego ustalenia w ramach systemu emerytalnego urzędników wieku przystąpienia do tego systemu oraz wieku uprawniającego do pobierania świadczeń emerytalnych wypłacanych w tym systemie.

W przedmiocie kosztów

- 33 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

Wykładni art. 2 ust. 1, art. 2 ust. 2 lit. a) oraz art. 6 ust. 2 dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy należy dokonywać w ten sposób, że przepisy te nie stoją na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu takiemu jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, które – do celów przyznania prawa do emerytury i obliczenia wymiaru świadczenia emerytalnego – wyklucza uwzględnienie okresów przyuczenia do zawodu i pracy ukończonych przez urzędnika przed osiągnięciem przez niego 18. roku życia, ponieważ uregulowanie to ma na celu zagwarantowanie jednolitego ustalenia w ramach systemu emerytalnego urzędników wieku przystąpienia do tego systemu oraz wieku uprawniającego do pobierania świadczeń emerytalnych wypłacanych w tym systemie.

Podpisy